

(»regimentum«). Tek u zbirci refomacija imamo konkretnih odredaba o dacijima. Poglavlje 183. te zbirke regulira dacij, koji su mešari plaćali za meso, ali je tu izričito rečeno, da je taj dacij već odavna bio u običaju i pobirao se, a sad se ta odredba, uvedena običajnim pravom, unosi i zapisuje u zbirku reformacija, da se točno utvrdi njezina zakonitost. Za jednog ubijenog vola, svinju ili slično plaća se jedan groš dacija, a za jednu glavu male stoke osam parvula; ustanovljuje se, da prodavači mesa ne smiju odnesti kože s klaonice, dok ne plate duanarijima dacij. Poglavlje 184. određuje dacij, koji se plaćao za svježu i soljenu ribu. Pri prodaji se ribe daje u naravi deseti dio ribe ili u novcu deseti dio vrijednosti. Kad su ove odredbe unišle u zbirku reformacija, ne možemo iz teksta zaključiti, ali iz arhivskih podataka sigurno se vidi, da su daciji na meso i ribu bili uobičajeni u XIV. stoljeću, a općina ih je davala u zakup t. zv. duanarijima. Ovi prihodi, nazvani daciji i doane, imali su karakter trošarinskih poreza, a po Tomašićevu mišljenju trošarine u Dalmaciji bile su uvedene tek u drugoj polovici XIII. vijeka.⁴² Što uspješnijem pobiranj u te trošarine na ribu i meso služile su odredbe novije redakcije statuta u poglavljima 101. i 106., jer se prema njima riba imala prodavati jedino u ribarnici, a meso u klaonici, koje su odredbe imale također svrhu kontrole cijena, a i to, da se omogućí slobodna prodaja na tržištu; za meso je čak postojao i maksimalni cjenik. Dalje u zbirci reformacija, u poglavlju 138., govori se o trošarini, nazvanoj također dacij, na žito i ostale prehrambene namirnice, ali su ovu trošarinu morali plaćati samo stranci, koji bi se našli na Korčuli i kupovali hranu za svoje potrebe; pri svakoj kupnji morali su platiti jedan solid. Izvoz žita bio je inače zabranjen, a uvozna i izvozna carina za strance bila je tridesetnica, o kojoj ćemo niže govoriti. Dok je postojala slobodna trgovina robljem, plaćao se dacij općini pri prodaji roblja. Općina je katkada, uz izvjesne okolnosti, potpuno ili djelomično opraštala od plaćanja tog dacija. Imamo ugovor sklopljen 9. studenoga 1398., u kojem se ser Salvetus Marsellus iz Mesine obvezuje korčulanskoj općini, da će joj donijeti s brodom stanovitu količinu žita za opskrbu grada i otoka, a općina mu uz ostalo za uzdarje obećava, da će ga oprostiti plaćanja polovice dacija pri kupovanju roblja za vrijeme od dva mjeseca, poslije nego što iskrca žito, a i dulje vrijeme, sve

⁴² Tomašić: Temelji hrvatskog državnog prava p. 18. Vidi o tom i Mažuranić: Prinosi I. p. 129.